ԼԱՅՄԻ ՀԻՎԱՆԴՈՒԹՅՈՒՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅԱՆ ՆՈՐ ՀԻՄՆԱԽՆԴԻՐԸ

Ավագյան Գ.Ա., Խաչատրյան Է.Ա., Սահակյան Ա.Ե., Սարգսյան Ռ.Տ., Կոճոյան Գ.Գ., Եղոյան Կ.Ն., Ալեքսանյան Ա.Մ, Ավետիսյան Ա.Ե., Կարապետյան Ա.Գ., Մանվելյան Հ.Մ.

Երևանի Մ. Հերացու անվ. պետական բժշկական համալսարանի նևրոլոգիայի ամբիոն, Երևան, Հայաստան

Լայմի հիվանդությունը տզերի միջոցով տարածվող ինֆեկցիոն հիվանդություն է: Լայմի հիվանդությունը մեծ տարածվածություն և բացահայտում ունի երկրագնդի հյուսիսային կիսագնդում, ընդ որում, հիվանդության տարածվածությունը կախված է տարածքի աշխարհագրական դիրքից և կլիմայից: Մասնավորապես, ԱՄՆ-ի հիվանդության հսկման և կանխարգելման կենտրոնի տվյալների համաձայն, միայն ԱՄՆ-ում տարեկան գրանցվում է 200 000 նոր դեպք: Վերջին տարիների ընթացքում, Արևմտյան Եվրոպայի երկրներում (Գերմանիա, Շվեցարիա, Ավստրիա, Լեհաստան, Չեխիա և հյուսիսային Իտալիա) նկատվել է տվյալ հիվանդության թե՛ դեպքերի քանակության, և թե՛ տարածվածության մեծացում:

Հյուսիսային Ամերիկայում, Լայմի հիվանդության հարուցիչը հանդիսանում Borrelia burgdorferi-ը, իսկ Եվրոպայում՝ Borrelia garinii և Borrelia afzelii -ը: Հիվանդությունը մարդուն փոխանցվում է վարակված՝ Ixodes scapularis (Հյուսիսային Ամերիկայում) և Ixodes ricinus տզերի (Եվրոպայում) խայթման միջոցով: Լայմի հիվանդության հարուցիչների բնական կրողներ են հանդիսանում՝ սպիտակապոչ եղջերուն, կրծողները, շները, ոչխարները, թռչունները, խոշոր եղջրավոր անասունները:

Ամբողջ աշխարհում մշակվել և հաջողությամբ կիրառվում են Լայմի հիվանդության ախտորոշման և բուժման հստակ չափանիշներ: Համաձայն Երևանի պետական բժշկական համալսարանի նևրոլոգիայի բաժնում գրանցված Լայմի հիվանդության մի քանի կլինիկական և կիրառական դեպքերի վավերացման, կարելի է պնդել, որ Հայաստանը, ինչպես նաև տարածաշրջանի ցանկացած այլ երկիր, կարող է հանդիսանալ համաճարակի գոտի, քանի որ 2010թ. հեղինակների կողմից Հայաստանում վեց պացիենտների մոտ հաստատվել է հիվանդության ախտորոշում և ունեցել է կլինիկորեն հիմնավորված ենթադրություն՝ Լայմի հիվանդության առկայության մասին, ինչն ապացուցում է մեր տարածաշրջանում հիվանդության առկայությանը:

Այսպիսով, ժամանակին ախտորոշման և նպատակաուղղված բուժում նշանակելու նպատակով, արդարացված է հանդիսանում բուժաշխատողներին այս հիվանդության հիմնական ախտանիշների ուսուցման և գիտելիքների հետագա ավելացման անհրաժեշտությունը:

Մեր հանրապետությունում Լայմի հիվանդության մասին տեղեկատվական իրազեկության առավելագույն տարածումը հնարավորություն կընձեռի ստեղծելու ազգային ծրագիր՝ բնական աղբյուրների, կրողների բացահայտման, հիվանդությանը բնորոշ կլինիկական նկարագրի ու ամենօրյա պրակտիկայում ախտորոշման չափանիշների և արդյունավետ բուժման համար:

OFFICIAL PUBLICATION OF THE YEREVAN STATE MEDICAL UNIVERSITY